

TA'LIM SIFATINI OSHIRISHGA YORDAM BERUVCHI DASTURIY - MAJMUVA MODELINI YARATISH METODIKASI

Bekturdiyev Aybek Elmuratovich

*Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
Nukus filliali “Axborot xavfsizligi” kafedrasida assistenti*

Annotatsiya: ushbu maqolada oʻrta taʼlim maktablarida taʼlim sifatini oshirishga yordam beruvchi dastur yaratilishiga taʼsir qiluvchi bir qator masalalar koʻrib chiqiladi va oʻrta taʼlim maktablarining taʼlim sifatini oshirishga yordam beruvchi dastur ahamiyati aniqlanadi.

Аннотация: в данной статье рассматривается ряд вопросов, влияющих на создание программы, способствующей повышению качества образования в общеобразовательных школах, и определяется важность программы, способствующей повышению качества образования в общеобразовательных школах.

Abstract: this article examines a number of issues that affect the creation of a program that helps improve the quality of education in secondary schools and identifies the importance of a program that helps improve the quality of education in secondary schools.

Kalit soʻzlar: oʻrta taʼlim, taʼlim sifatini oshirish, oʻquvchi, dasturiy - majmua modelini yaratish.

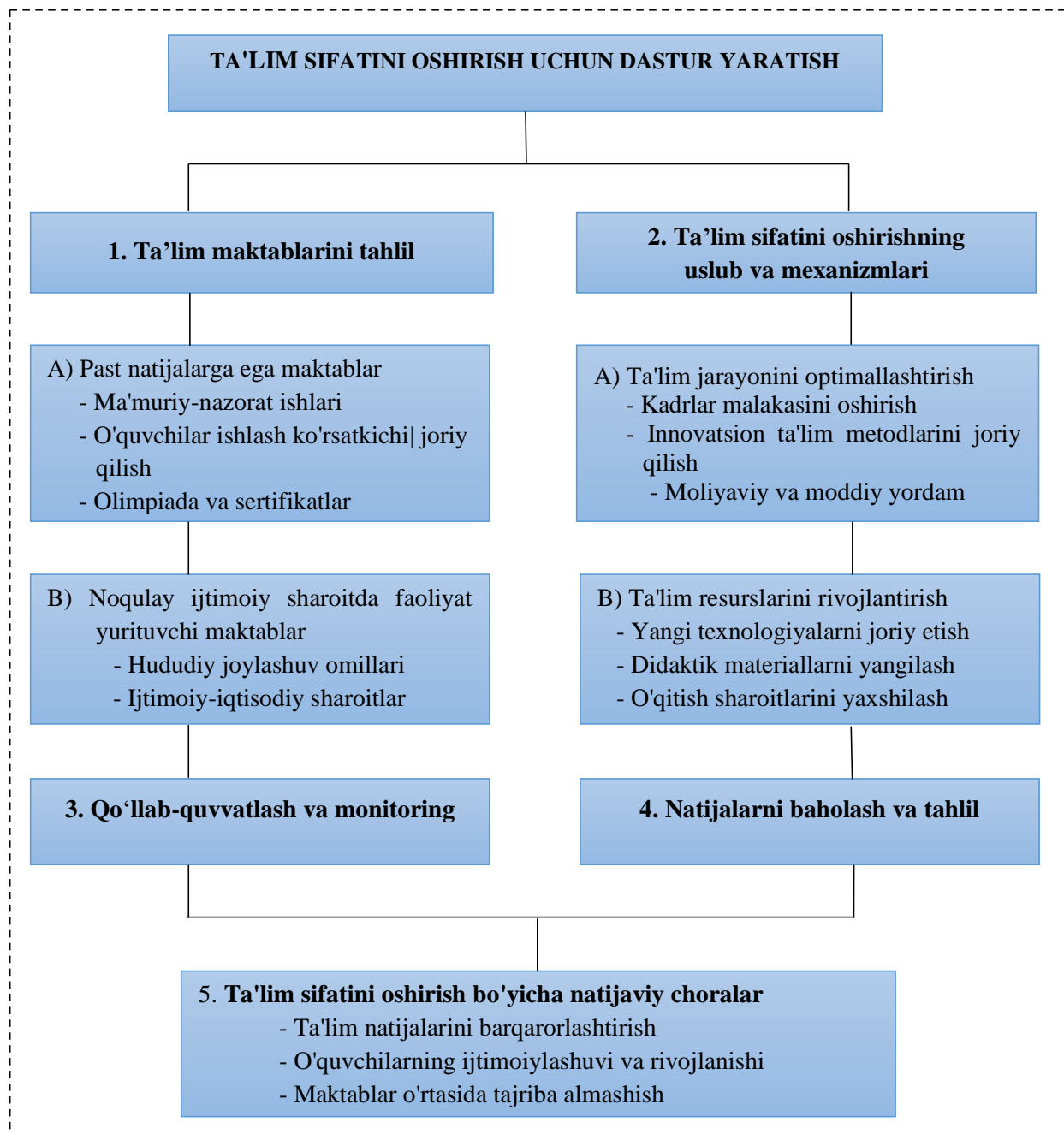
Ключевые слова: среднее образование, повышение качества образования, создание студенческой, программно-комплексной модели.

Keywords: secondary education, improving the quality of education, student, creating a curriculum-complex model.

Hozirgi vaqtda oʻrta taʼlim maktablarida taʼlim sifatini oshirishga yordam beruvchi dasturiy - majmua modelini yaratish dolzarb hisoblanadi. Taʼlim uchun nafaqat maktablarda taʼlim sifatini oshirish balki uni yaxshilashga qaratilgan faol pozitsiyani egallash imkonini beradigan oʻz rivojlanish strategiyasini ishlab chiqish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda[1]. Zamonaviy oʻrta taʼlim tizimining oʻzgarishlari koʻp jihatdan tashqi va ichki omillarning taʼsiri bilan belgilanadi. Masalan tashqi omillar - zamonaviy ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatda sodir boʻlayotgan oʻzgarishlarini qamrab olishi mumkin[2]. Ichki omillar - oʻquvchilar taʼlimdagi muvaffaqiyatlari va umumiy rivojlanishlariga katta taʼsir koʻrsatadi. Ushbu omillarni hisobga olish va ularga eʼtibor berish taʼlim jarayonini samarali va natijador qilishda muhim roʻl oʻynaydi.

Zamonaviy maktablar amaliyoti taʼlim dasturlarini oʻrganish uchun mavzular, taʼlim mazmunining individual variantlarini yaratishga va uni oʻzlashtirishning turli usullarini taʼminlashga harakat qiladi[3]. Taʼlimni yangilash dasturlarini modellashtirishda etakchi oʻrinni yangi oʻquv rejalari, dasturlari va oʻquv materiallarini yaratish uchun taʼlim subʼektlarining oʻzini oʻzi belgilash yoʻnalishi egallaydi.

Ta’lim maktablarida ta’lim sifatini oshirish bo’yicha maktab dasturlarini yaratishda, ta’lim sifati, ta’lim standartlari va manfaatlarini ko’zlagan jismoniy yoki yuridik shaxsning ehtiyojlariga muvofiqlik darajasini ifodalovchi ta’lim faoliyati va o’quvchilarni tayyorlashning har tomonlama ta’lim faoliyati[4], shu jumladan rejalashtirilgan natijalarga erishish darajasi ta’lim dasturi amalga oshiriladi.

Rasm-1. Ta’lim sifatini oshirish uchun dastur yaratish sxemasi.

Ta’lim maktablarini tahlil qilish va tasniflash:

➤ maktablarni past ta’lim natijalari yoki noqulay ijtimoiy sharoitlarda faoliyat yurituvchi deb tasniflash;

- past natijalarga ega maktablar uchun ma'muriy nazorat, olimpiada ishtiroki, va sertifikat sifatini tahlil qilish;
- noqulay sharoitlarda faoliyat yurituvchi maktablar uchun hududiy joylashuv va ijtimoiy-iqtisodiy holat omillarini hisobga olish.

Ta'lim sifatini oshirish usullari:

- ta'lim jarayonini optimallashtirish orqali:
 - kadrlar malakasini oshirish, innovatsion metodlarni qo'llash, va moliyaviy yordam ko'rsatish.
- Resurslarni rivojlantirish orqali:
 - texnologiyalar va didaktik materiallarni yangilash.

Monitoring va natijalarni baholash:

- doimiy ravishda qo'llab-quvvatlash, monitoring, va tahlil qilish orqali ta'lim sifatini oshirish.

Natijalarni baholash va tahlil - bu bosqichda ta'lim sifatini oshirish dasturining muvaffaqiyatini baholash va tahlil qilish amalga oshiriladi[5]. Bu jarayon quyidagi maqsadlarni ko'zlaydi:

- **ta'lim natijalarini kuzatish** - dastur joriy etilganidan keyin olingan natijalarni doimiy ravishda kuzatib borish muhimdir. Bu orqali o'quvchilarning o'zlashtirish darajasi, o'qitish uslublarining samaradorligi va resurslarning ta'sirini baholash mumkin bo'ladi;

- **tahlil qilish** - olingan natijalar tahlil qilinadi va ular dastlabki rejalashtirilgan natijalar bilan taqqoslanadi. Bu jarayon davomida kamchiliklar aniqlanib, ularni bartaraf etish uchun yangi strategiyalar ishlab chiqilishi mumkin.

Ta'lim sifatini oshirish bo'yicha natijaviy choralar - Natijalarni tahlil qilish bosqichidan so'ng[6], ta'lim sifatini oshirish uchun quyidagi natijaviy choralar amalga oshiriladi:

- **ta'lim natijalarini barqarorlashtirish** - ta'lim maktablarida o'quvchilarning natijalarini barqaror saqlash uchun doimiy ishlovchi mexanizmlar va chora-tadbirlar ishlab chiqiladi. Bu ta'lim jarayonining uzluksiz yaxshilanishini ta'minlaydi;

- **o'quvchilarning ijtimoiylashuvi va rivojlanishi** - ta'lim jarayonining muhim qismi sifatida o'quvchilarning nafaqat bilim, balki ijtimoiy ko'nikmalarini ham rivojlantirishga e'tibor qaratiladi. Bu o'quvchilarning jamiyatga tez moslashishiga yordam beradi;

- **maktablar o'rtasida tajriba almashish** - yaxshi natijalarga erishgan maktablar o'z tajribalari bilan boshqa maktablar bilan bo'lishadi. Bu tajriba almashish jarayoni orqali turli maktablar samarali uslublarni o'rganib, o'z faoliyatlarini yaxshilashlari mumkin.

Ushbu sxema asosida ta'lim dasturlari va strategiyalarini yaratish mumkin bo'ladi, bu esa maktablarda ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, o'rta ta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirishga yordam beruvchi dasturiy - majmua modelini yaratish maqolasida asosiy tushunchalar ko'rib chiqilib, o'rta ta'lim maktablarida ta'lim sifatini oshirish bo'yicha dastur yaratildi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. К.К.Сеитназаров, Б.К.Туремуратова. Разница Между Глубоким И Машинным Обучением // Periodica Journal of Modern Philosophy, Social, 2022
2. К.К.Сеитназаров, Б.К.Туремуратова. Применение технологии искусственного интеллекта в системе дистанционного образования// Новости образования: исследование в XXI веке, 2022.
3. А.Е. Bekturdiev, Z.A. Pyasov. Yuqori sinf o‘quvchilarining bilim sifatini matlab dasturiy vositasi asosida qattiy mas mantiqdan foydalanib monitoring qilish // МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҲЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ, ISSN 2181-7138, 5-сан 2024.
4. А.Е. Bekturdiev, К.Ж. Вахитжанова. Temurbeklar maktabi sifatini oshirish va boshqarish tizimi modelini takomillashtirish // Fan va jamiyat, ISSN 2010-720X. 2024 № 6/2.
5. А.Е. Bekturdiev, А.А. Abdilamitov, G.J. Jalgasbaeva. Timurbeklar maktabi ta’lim ta’rbiya jarayoni sifatini avtomatlashtirishni shakllantirish metodikasi // FIZIKA, MATEMATIKA va INFORMATIKA ILMIY-USLUBIY JURNAL, 5/1 2024 Toshkent.

Elektron manbalar:

6. <https://advancedscienti.com/index.php/AJEL/article/view/674>